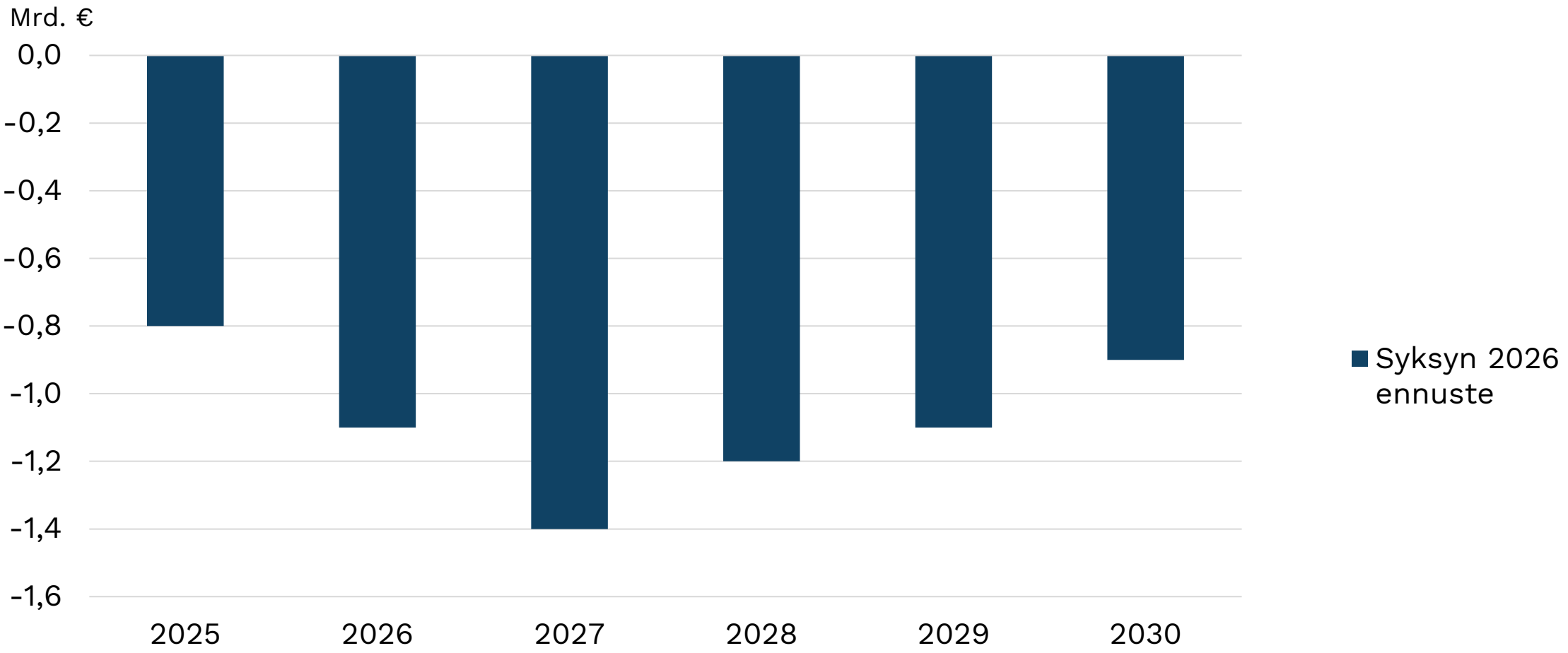

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2027

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle 29.9.2026

Mikko Mehtonen, Lassi Puonti

Kuntatalouden aallonpohja saavutetaan 2027

Toiminnan ja investointien rahavirta = tulorahoitus – investoinnit
Toiminnan ja investointien rahavirta kuvaa kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen.

KUNTALIITTO Kommunförbundet

Päivitetty: 21.9.2026 / Lähde: VK, TK, VM (ennusteet)

Koko hallituskauden vaikutus kuntien talouteen

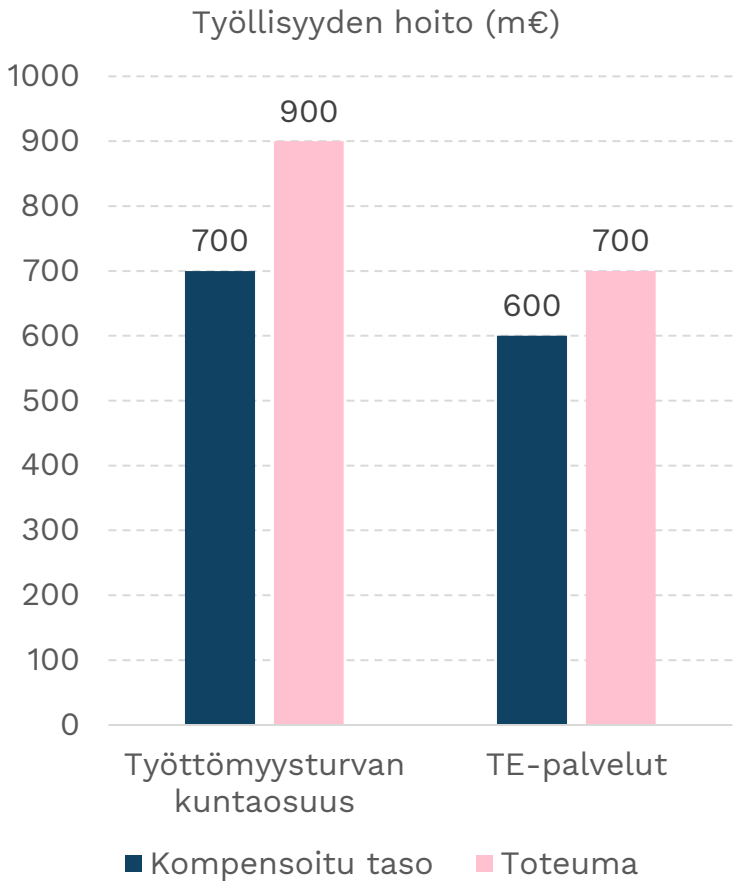
- Valtiovarainministeriön laskelman mukaan Petteri Orpon koko hallituskauden **nettovaikutus kuntatalouteen on lievästi positiivinen (+50 miljoonaa euroa)**
  - VM:n mukaan kuntien tuloja on lisätty 200 miljoonalla
  - VM:n mukaan kuntien kuluja on vastaavasti lisätty 150 miljoonalla

- Kuntaliiton laskelman mukaan Orpon koko hallituskauden **vaikutus on kuitenkin lievästi negatiivinen (-10 miljoonaa euroa)**
  - Keskeisiä tasapainoa parantavia toimia ovat mm. maapohjan kiinteistöveron alarajan korotus sekä sote-siirtolaskelmaan liittyvä kompensaatio
  - Useat valtionosuusleikkaukset kuitenkin heikentävät kuntien taloutta
  - Valtion budjettivaikutuksissa ei ole huomioitu lainkaan TE-uudistuksen vaikutusta[1)]

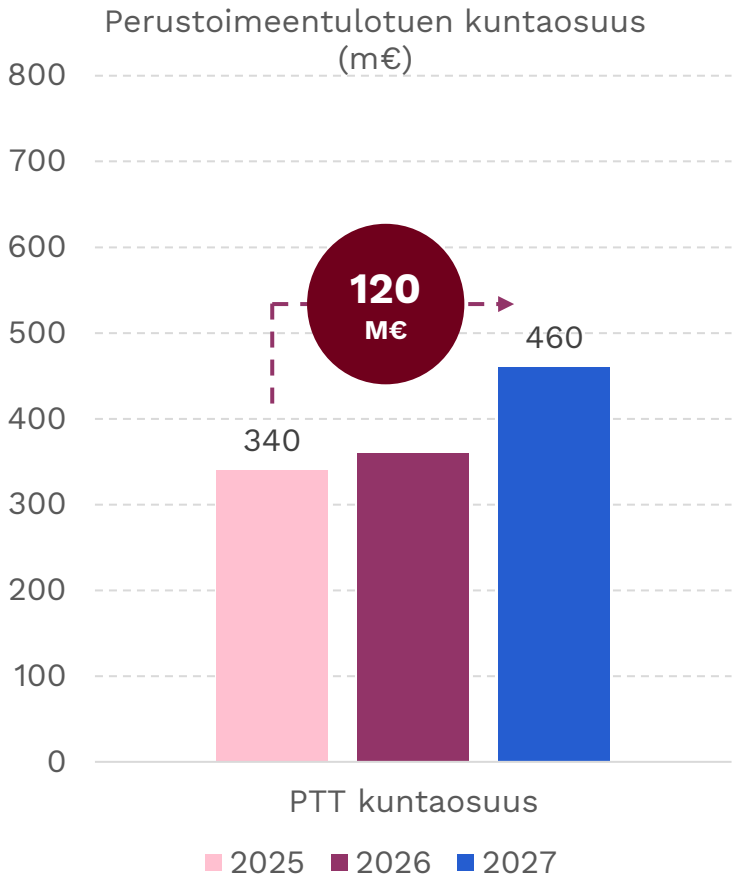
1) Jos laskelmissa huomioitaisiin edellisellä hallituskaudella päätetyn TE-uudistuksen vaikutus niin valtion toimet heikentävät vuosina 2024-2027 kuntien taloutta vähintään 260 miljoonalla eurolla

TE-palvelu sekä etuuksiin tehdyt uudistukset näkyvät kuntien taloudessa

- Työttömyysturvan kuntaosuus ylittää vuonna 2026 kompensoidun tason noin **200 miljoonalla**
- Kunnat käyttivät TE-palveluihin vuonna 2025 noin **100 miljoonaa euroa** yli kompensoidun tason
- Perustoimeentulotuen kuntaosuus kasvaa nykytilanteeseen verrattuna noin **120 miljoonalla**
  - Kasvaneet kulut näkyvät kuntien ensi vuoden budjeteissa (2027)

2) Työllisyysalueiden tilinpäätöstiedot. Summa pitää sisällään myös ei-lakisääteiset panostukset.

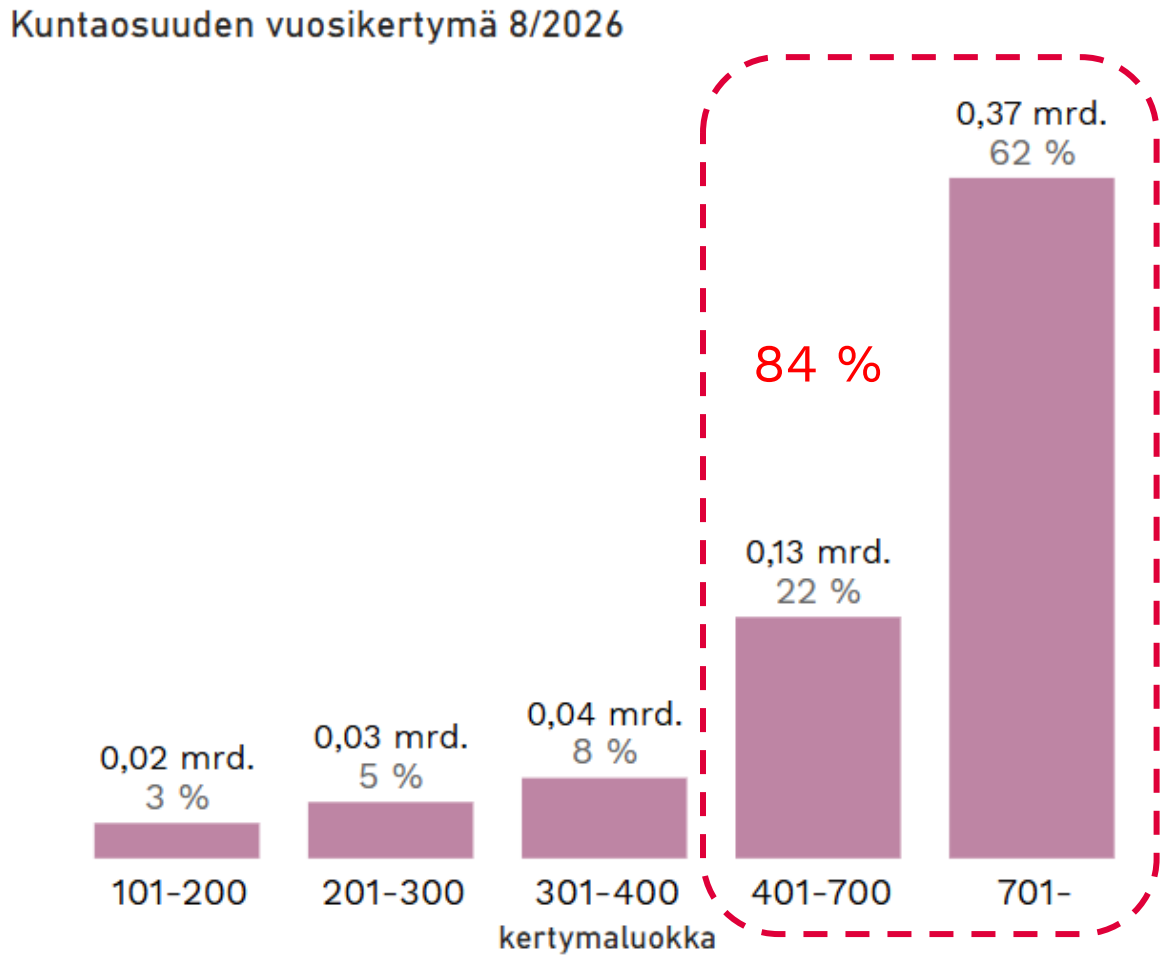

PTT-kuntaosuus peritään nykyisin kahden vuoden viiveellä kunnilta. Tulevan lakimuutoksen seurauksena PTT-kuntaosuus tullaan perimään tulevaisuudessa reaaliaikaisesti.

Lähde: KELA, työllisyysalueet, Kuntaliitto

Pitkäaikaistyöttömyys määrittää työttömyysturvan kuntaosuuden

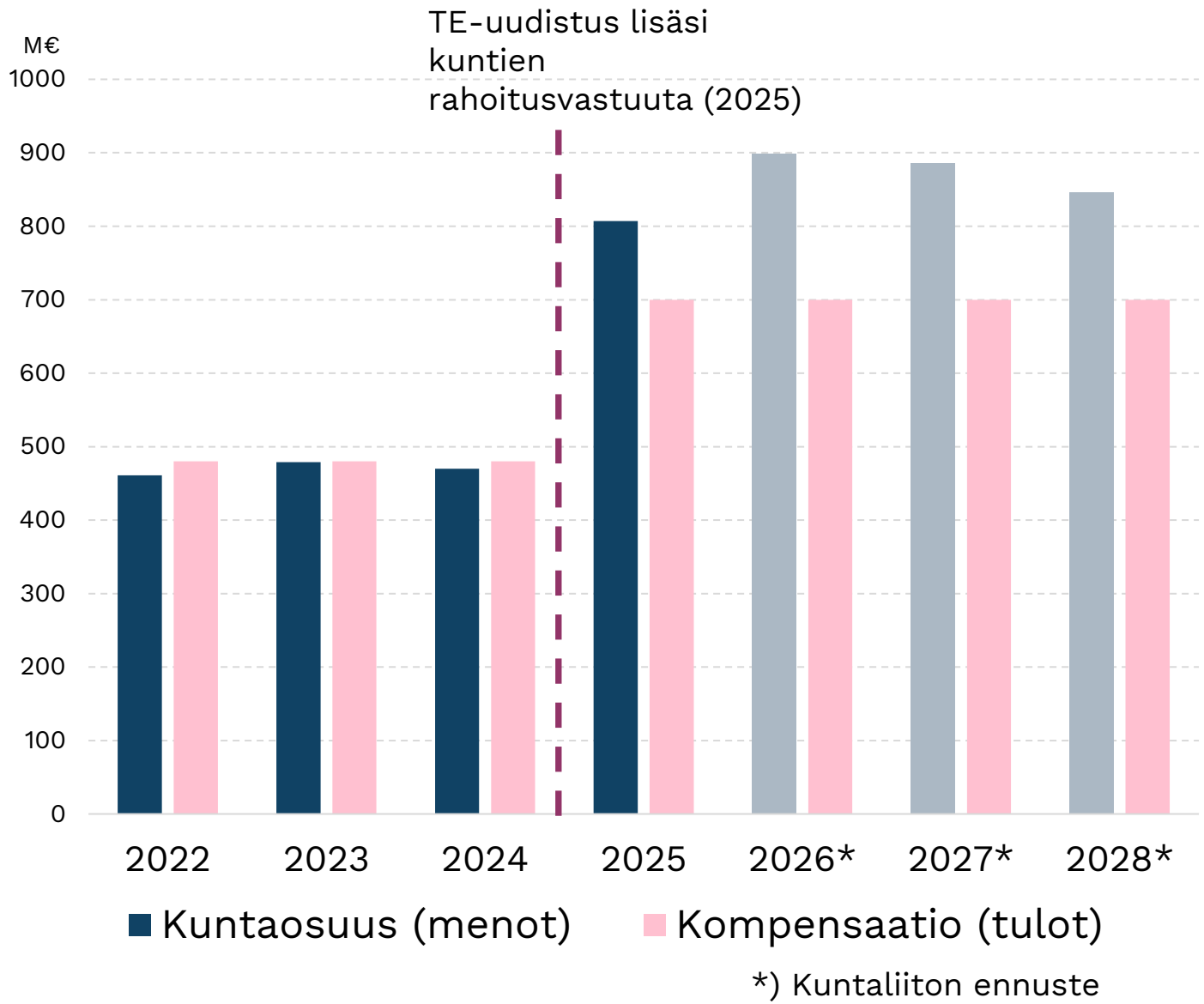
- Kohonnut pitkäaikaistyöttömyys on pääasiallinen syy kuntien työttömyysetuuskulujen voimakkaalle kasvulle
- Peräti 84 prosenttia työttömyysturvan kuntaosuudesta aiheutuu pitkäaikaistyöttömistä
- Työttömyysturvan kuntaosuus ei tule laskemaan ennen pitkäaikaistyöttömyyden laskua
  - Vuonna 2027 ei siten nähdä helpotusta työttömyysturvan kuntaosuudessa

Lähde: KELA, Kuntaliitto

Työttömyysturvan kuntaosuus laskee hitaasti

- Työttömyysturvan kuntaosuus laskee vasta kun pitkäaikaistyöttömyys alkaa laskea
- Taloustilanteen muutos näkyy perinteisesti viiveellä työllisyydessä
- Työttömyysturvan kuntaosuus laskee merkittävästi vasta vuodesta 2028 alkaen

*) Kuntaliiton ennuste

Lähde: KELA, Kuntaliitto

Tämän päivän työttömyydestä huomisen osaavaan työvoimaan

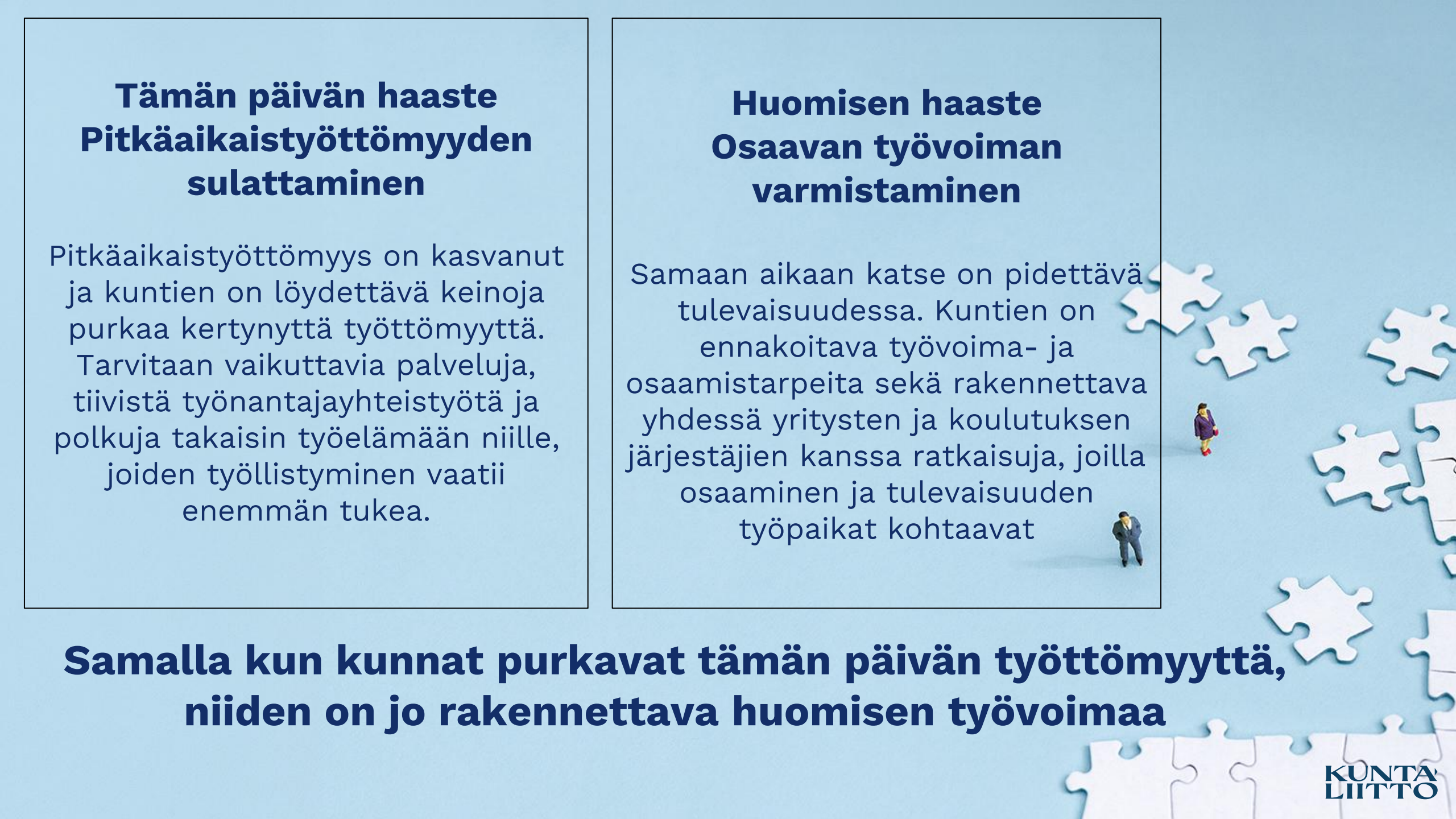

Tämän päivän haaste
Pitkäaikaistyöttömyyden sulattaminen

Pitkäaikaistyöttömyys on kasvanut ja kuntien on löydettävä keinoja purkaa kertynyttä työttömyyttä. Tarvitaan vaikuttavia palveluja, tiivistä työnantajayhteistyötä ja polkuja takaisin työelämään niille, joiden työllistyminen vaatii enemmän tukea.

Huomisen haaste
Osaavan työvoiman varmistaminen

Samaan aikaan katse on pidettävä tulevaisuudessa. Kuntien on ennakoitava työvoima- ja osaamistarpeita sekä rakennettava yhdessä yritysten ja koulutuksen järjestäjien kanssa ratkaisuja, joilla osaaminen ja tulevaisuuden työpaikat kohtaavat

Samalla kun kunnat purkavat tämän päivän työttömyyttä, niiden on jo rakennettava huomisen työvoimaa

KUNTA LIITTO

Vaikuttavuuden arvioinnilla ja toimintaa tukevilla tietojärjestelmillä varmistetaan osaavan työvoiman saatavuus myös tulevaisuudessa

Osaamisen vahvistaminen ja ennakointi

- ✓ **Arvioidaan** toimenpiteiden vaikuttavuutta systemaattisesti ja pitkäjänteisesti.
- ✓ **Hyödynnetään** olemassa oleva työvoimavaranto ja vahvistetaan osaamista tulevaisuuden tarpeisiin.
- ✓ **Ennakoidaan** investointien työvoima- ja osaamistarpeet osana alueellista yhteistyötä.

Vaikuttavuutta tukevat tietojärjestelmät

- ✓ **Mahdollistetaan** palvelujen vaikuttavuuden seuranta ilman uusia manuaalisia raportointitehtäviä.
- ✓ **Varmistetaan** kuntien osallistuminen valtakunnallisten tietojärjestelmien kehittämiseen.
- ✓ **Tehostetaan** tietovarantojen hyödyntämistä ja viranomaisten välistä tiedonvaihtoa.

KUNTALIITTO

Kiitos!

Lisätietoja:

Lassi Puonti, puh. 041 312 7186
Mikko Mehtonen, puh. 050 592 8986